

РОЛЬ УЧИТЕЛЯ У РОЗБУДОВІ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Срібна Ю. А.

*кандидатка педагогічних наук, доцентка, деканка факультету
технологій та дизайну, доцентка кафедри теорії і методики технологічної
освіти Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка*

Освітнє середовище закладу вищої освіти – це соціальнокультурне та педагогічне явище, яке забезпечується організацією його як на рівні держави (закони України «Про освіту», «Про вищу освіту» тощо, вищого навчального закладу (посадові інструкції, інструктаж з питань безпеки життєдіяльності та охорони праці), так і на рівні науково-педагогічних працівників з основною метою формування у них активної позиції у створенні безпечного освітнього середовища.

Освітнє середовище обов'язково повинно бути безпечним для проведення навчально-виховного процесу та особистісного професійного розвитку всіх учасників цього середовища. Основними складовими безпечного освітнього середовища є: виховання у особистості цінностей смислів соціального життя, створення сприятливих умов для реалізації конструктивної соціальної та творчої активності; сприяння саморозвитку особистості студента закладу вищої освіти; створення сприятливої психологічної атмосфери в освітньому середовищі закладу вищої освіти; формування у студента культури безпечної поведінки.

На сьогоднішньому етапі розвитку суспільства вона вимагає потребу в активному творчому та цілеспрямованому вчителі, якщо усвідомлює необхідність якомога швидкого створення безпечного освітнього середовища у якому кожна особистість зможе самовизначатися, реалізувати свої творчі здібності різноманітними методами, формами та засобами під час діяльності.

Плануючи організацію безпечного освітнього середовища у закладі вищої освіти не тільки важливо, а й необхідно використовувати дослідження цієї проблеми вчених (В.Сухомлинський, В. Василенко, О.Куц, О.Крутенко та інші)

Як зазначив А.Маслову, однією з першочергових потреб особистості є безпека, яка стоїть першою після фізіологічних потреб людини.

Таким чином, можна стверджувати, що освітнє середовище повинно бути безпечним для всіх його учасників, оскільки без цього неможливе функціонування освітнього закладу взагалі.

При створенні безпечного освітнього середовища у закладі вищої освіти можливо враховувати основні закон України «Про охорону здоров'я», «Про охорону праці», «про пожежну безпеку» тощо.

Дослідники, розглядаючи комплексну безпеку навчального закладу, визначають це як стан захищеності тих хто навчається та працівників навчального закладу від загроз соціального, техногенного та природнього характеру та забезпечує його безпечне функціонування.

Для формування безпечного освітнього середовища у вищому закладі освіти виникає необхідність у вчителів, які є не тільки активними, компетентними та конкурентоздатними у своїй педагогічній діяльності, а креативними, володіють критичним мисленням, здатні засвоювати сучасні інноваційні педагогічні технології та генерувати нові ідеї щодо підвищення ефективності функціонування безпечного освітнього середовища закладу вищої освіти.

Одним із головних завдань викладача є виховання в особистості цінностей, які сприяють формуванню безпечного освітнього середовища. До таких цінностей можна віднести: креативність, критичне мислення, наполегливість, лідерство, самоконтроль, оптимізм та ін..

Сприяючи саморозвитку особистості студента, викладач повинен зосередити свою увагу на його особистості та сприяти відкриттю таких його якостей, як: цілеспрямованість, наполегливість, ініціативність, відповідальність, рішучість, формує духовний і моральний світ особистості студента.

Важливою складовою безпечного освітнього середовища є психологічна безпека, яка визначається як захищеність від різних роду небезпек (виникнення конфліктів, прояви насилля, погроз тощо). До них належить готовність до спілкування з оточуючими, теплота відносин, відсутність психологічних бар'єрів у спілкуванні та ін..

Для формування в особистості здобувача вищої освіти культури безпечної поведінки необхідно віднести: впевненість у своїх силах, витримку, самостійність, збереження і зміцнення здоров'я, правила поведінки на вулиці та побуті з метою забезпечення різного травмування та збереження життя.

Отже, безпечне освітнє середовище формується у закладі вищої освіти, а роль викладача у формуванні цього середовища є одним із головних завдань, оскільки він має можливість активно впливати та формувати безпечне освітнє середовище.